

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΟΣ
ΚΥΡΙΑΚΗ ΤΩΝ ΒΑΪΩΝ - Ιωάν. 12, 1-18 (9/4/2017)

Ευσέβεια και φιλαργυρία

Την θριαμβευτική είσοδο του Χριστού στα Ιεροσόλυμα, περιγράφει η σημερινή Ευαγγελική διήγηση της Κυριακής των Βαΐων, αδελφοί μου. Στο πρώτο μέρος, όμως, παρουσιάζεται μία λίαν ενδιαφέρουσα σκηνή που διαδραματίζεται στο σπίτι του αναστημένου Λαζάρου, στη Βηθανία, όπου βρέθηκαν ο Ιησούς και οι Μαθητές Του, πριν εισέλθουν στην Αγία Πόλη για την εορτή του Πάσχα. Στη σκηνή αυτή θα επικεντρώσουμε τη σκέψη μας.

Ο Χριστός γίνεται αποδέκτης της ευγνωμοσύνης της Μαρίας, της αδελφής του Λαζάρου, για την ανάσταση του αδελφού της και την χαρά που έφερε και πάλι στο σπίτι τους. Την ευγνωμοσύνη της δείχνει με το να αγοράσει μεγάλη ποσότητα πολύτιμου μύρου, ν' αλείψει μ' αυτό τα πόδια του Ιησού και να το σπογγίσει με τα μαλλιά της. Η σκηνή είναι συγκλονιστική. Προκάλεσε, όμως, την υποκριτική ενόχληση του Ιούδα, ο οποίος διαμαρτυρήθηκε δήθεν για την σπατάλη του μύρου, τη στιγμή κατά την οποία τα χρήματα που δόθηκαν γι' αυτό θα μπορούσαν να δοθούν στους πτωχούς. Ο Ευαγγελιστής, πριν διηγηθεί την αντίδραση του Ιησού, μάς ενημερώνει ότι το ξέσπασμα του Ιούδα δεν ήταν ειλικρινές, αλλά υποκριτικό, γιατί ο μετέπειτα προδότης ήταν κλέπτης και φιλάργυρος και κρατούσε το ταμείο, από το οποίο αφαιρούσε διαρκώς χρήματα. Ο Κύριος τού ζήτησε να μην αντιδρά και παρομοίασε την πράξη της Μαρίας με τις νεκρικές φροντίδες που επρόκειτο να δεχθεί την ημέρα του ενταφιασμού Του.

Ο Ιούδας ανήκε στη στενή ομάδα των Μαθητών του Χριστού. Διδάχθηκε, έζησε, είδε και άκουσε όσα και οι άλλοι Απόστολοι. Παρόλα αυτά, δεν απέκτησε ποτέ την ευσέβεια και την ευλάβεια των υπολοίπων, γιατί ποτέ δεν κατάφερε να νικήσει το πάθος της φιλαργυρίας, το οποίο τον είχε κυριεύσει. Κι έτσι οδηγήθηκε στην προδοσία και στην απώλεια. Η περίπτωση του είναι πολύ διδακτική και θέτει το ερώτημα αν μπορούν να συμβιβαστούν και να συνυπάρξουν η ευσέβεια και η πνευματική ζωή με την αγάπη στα χρήματα και την προσκόλληση στον υλικό πλούτο.

Ας ακούσουμε, με προσοχή, πώς προσεγγίζει το τόσο σημαντικό αυτό θέμα ένας Άγιος Πατέρας της Εκκλησίας μας, του 18^{ου} αι., ο Ηλίας Μηνιάτης, σε ένα από τα περιπούδαστα έργα του: «Τούτος δεν είναι ο καλός και αγαθός άνθρωπος, που δεν πεθύμησε την γυναίκα κανενός, που δεν πήρε κανενός τα πράγματα ή την τιμή;», πού φύλαξε με ακρίβεια τον νόμο, για τον οποίο νόμο είναι άγιος; Ναι. Μα τούτος ο άγιος είναι φιλάργυρος... Καταραμένη φιλαργυρία, πόσο κυριεύεις τις ανθρώπινες ψυχές! που θέλει να πει: αληθινά εκείνος ο καλός δούλος του Θεού έχει πολλές και μεγάλες αρετές. Αυτός να κλέψει;

Αυτός να ψευδομαρτυρήσει; Μη γένοιτο! Αυτός φυλάττει σωφροσύνη, κάνει προσευχή, νηστεύει, είναι στον κόσμο, αλλά αρνήθηκε τον κόσμο, ζει στην έρημο και αποστρέφεται τις συνομιλίες με τους ανθρώπους, τις ταραχές στην αγορά, την ματαιότητα και τα ξεφαντώματα του αιώνα μας. Ασχολείται μόνο με έργα αρετής, προσευχόμενος διαρκώς στον Θεό. Στην όψη και στη ζωή του φαίνεται ασκητής. Αλλά, αλίμονο! Ο ασκητής αυτός είναι φιλάργυρος. Νηστευτής, μα φιλάργυρος. Θαυματουργός, μα φιλάργυρος. Ένα του λείπει διά να τον θεωρήσουμε τέλειο άγιο. Πως αγαπά ο πτωχός τα αργύρια. Ό,τι άλλο θέλεις. Θέλεις να νηστεύσει; Δεν τρώει κρέας σ' όλη του τη ζωή. Θέλεις να προσευχηθεί; Κάνει ολονυκτίες. Θέλεις να κάνει σκληραγωγίες; Ευχαριστιέται να περπατά με τα πόδια γυμνά και φορτωμένος σίδερα. Όλα μετά χαράς τα κάνει, μα μη τού αγγίξεις το γλωσσόκομον, γιατί τον χάνεις. Όλα τα άλλα τα κάνει μετά χαράς, τούτο μόνο τον λυπεί, τον πικραίνει και φεύγει λυπημένος. Τόσο είναι αληθινό πως ένας άνθρωπος μπορεί να φθάσει, με πολλές αρετές, να είναι άγιος, μα τούτος ο άγιος μπορεί να είναι φιλάργυρος; Τόσο είναι αληθινό πως η φιλαργυρία κρατεί και κυριεύει τις ψυχές εκείνων που εμείς προσκυνούμε σαν αγίους!»

Και συνεχίζει ο Άγιος Ηλίας Μηνιάτης: «ερωτώ: ένας τέτοιος άγιος φιλάργυρος, μπορεί να είναι μαθητής και απόστολος του Χριστού; Όχι!... Πάλιν ερωτώ: ένας τέτοιος άγιος φιλάργυρος, με όλες τις αρετές, μπορεί να σωθεί; Δύσκολα. Το λέγει ο Χριστός: «δύσκολα οι πλούσιοι θα κληρονομήσουν την Βασιλεία των ουρανών...» Τα χρήματα είναι βάρη που κατεβάζουν κάτω»¹.

Συγκλονιστική και άκρας διδακτική η περιγραφή του φιλάργυρου από τον Άγιο της Εκκλησίας μας. Χαρακτηριστική εικόνα του η μορφή του Ιούδα. Συμπέρασμα ζωής για όλους είναι ότι η αγάπη για τα χρήματα και τον υλικό πλούτο μπορεί να καταστρέψει και να ματαιώσει όλους τους κόπους και τους αγώνες της πνευματικής ζωής, οδηγώντας τον άνθρωπο στην απώλεια, όταν λαμβάνει την αρρωστημένη μορφή της φιλαργυρίας, η οποία επ' ουδενί συμβιβάζεται με την Χριστιανική ιδιότητα και την Εκκλησιαστική ζωή. ΑΜΗΝ!

Αρχιμ. Ε.Ο.

¹ Διδαχαί εις την Αγίαν και Μεγάλην Τεσσαρακοστήν